

Valorificarea inteligențelor multiple în realizarea unei compoziții artistice – plastice

Observând că orice creație artistică are rolul de a comunica idei, sentimente și avansând ideea că aceasta sintetizează creator competențele de comunicare prin artă, am experimentat la clasa a IV-a, în cadrul opționalului *Universul Artei*, realizarea unor creații plastice, în paralel cu studierea unor texte din literatura peisagistică. Astfel, am stabilit tema plastică: „Nuanțele“, iar elevii au ales ei înșiși subiectul pe vor îl trata: „Peisaj de toamnă“, deoarece atitudinile, impresiile, sentimentele trebuie să le aparțină. Tema se axează pe competența de comunicare prin diferite limbaje artistice, valorifică cele trei tipuri de inteligență: verbală/lingvistică, vizuală/spațială și naturalistă și vehiculează elemente de conținut comune disciplinelor Limba și Literatura Română, Educație Plastică și Științe ale Naturii. Elevii au fost informați asupra competențelor, asupra modalităților de lucru și asupra criteriilor de evaluare utilizate.

Elaborarea unei compoziții plastice este un proces deosebit de complex, deoarece aceasta constituie rezultatul unei activități independente de creație din partea elevului și nu doar o simplă reproducere a unor modele. De aceea, în realizarea acestei teme, am parcurs mai multe etape pregătitoare.

A. Într-o primă etapă, am valorificat mai ales inteligența verbală/lingvistică, prin **studierea textelor literare**, în special a textelor din lirica peisagistică (opere ale poezilor Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri ș.a.), oferind posibilitatea unei activități pregătitoare în acest sens. Fie că sunt în proză, fie că sunt în versuri, operele literare cu caracter descriptiv vor fi analizate în succesiunea firească a tablourilor care zugrăvesc aspectele din natură și evidențiază diferite trăiri, sentimente. Imaginile artistice, create prin diverse mijloace, pot fi interpretate în diferite moduri de către elevi.

Exprimarea opiniilor personale ale elevilor cu privire la aspectele prezentate și analizate în aceste texte este deja, un prim pas în actul creator.

B. A doua etapă pregătitoare este **analiza unui tablou**, în care este reprezentat un peisaj de toamnă, valorificând mai ales inteligența vizuală/spațială a elevilor. Sarcina dificilă este de a învăța elevii „să descifreze” tabloul. După observarea cadrului general al tabloului, se vor urmări, pe rând, detaliile, începând cu cele din primul plan și continuând cu cele din planurile următoare. Se stabilesc astfel secvențele care alcătuiesc tabloul respectiv și succesiunea lor. Activitatea creatoare a elevilor constă, mai ales în interpretarea semnificațiilor unor detalii. De exemplu, tabloul poate sugera, prin însuși coloritul său, sentimentele autorului.

C. O altă etapă o reprezintă **o plimbare în natură**, în care am valorificat mai ales inteligența naturalistă a elevilor, pentru a observa în mod direct și independent peisaje și fenomene din realitatea înconjurătoare. Cadrul didactic trebuie să stimuleze continuu atitudinea conștientă a elevilor, să-i învețe să observe, să sintetizeze esențialul, dar și detaliile, să-i ajute să gândească relațiile dintre diversele elemente ale naturii. Fără a-i obliga pe copii să simtă la fel contemplând unele aspecte din realitate, trebuie să le dezvăluie acele elemente care pot determina trăiri afective intense. Această fază poate genera inspirația de moment, care este de mare importanță în proiectarea inițială a compoziției plastice.

Acestea activități premergătoare oferă posibilitatea de a dezvolta capacitatea intelectuală a elevilor, de a-i pune în fața unor solicitări creative, înarmându-i astfel cu competența de a reprezenta, în lucrările lor, aspecte, impresii, sentimente. Curând ei vor fi capabili să valorifice observațiile, impresiile personale într-o creație a lor, originală. Valorificând astfel inteligențele multiple ale elevilor, cadrul didactic poate stimula învățarea și poate pune în evidență eul creator al fiecăruia, care va determina în același timp, emoții și sentimente.

Părerea mea este că, la baza unei compoziții plastice nu trebuie să fie un model, ci o pregătire prealabilă, atât informațională, cât și tehnică a elevilor, valorificând multiplele inteligențe ale elevilor, astfel încât ei să-și poată proiecta o lucrare proprie, originală. Realizarea propriu-zisă a creației trebuie să fie liberă, cu condiția ca elevii să fie pregătiți corespunzător în acest sens.

Prof. Înv. primar Cleșiu Tatiana
Școala Gimnazială Turcoaia, jud. Tulcea